

nad polovinu ceny — §§ 934 a 935 obč. zák. — platí i při tržové smlouvě a že platí i tehdy, jestliže cenu určila osoba třetí; osnova obč. zák. důvodně upouští od tohoto zcela zbytečného předpisu. Pro obchodně-právní tržovou smlouvu *laesio enormis* neplatí (čl. 286 obch. zák.; srov. však §§ 4 a 10 zákona o obchodech splátkových z r. 1896; slovenské obč. právo ustanovení o *laesio enormis* nemá).

Tržová smlouva podle obč. zák. je konsensuální. K její perfekci stačí souhlasná vůle stran. Zvláštní formy, totiž zřízení notářského aktu, je zapotřebí (podle § 1, lit. b zákona z 25. června 1871, č. 76 ř. z.) toliko při tržové smlouvě, sjednané mezi manžely. Uvedené o neformálnosti tržové smlouvy platí i pro tržovou smlouvu obchodněprávní, a to již podle všeobec. ustanovení čl. 317 obch. zák. (pokud jde o aplikaci cit. zák. z r. 1871 i na obchody, a spec. i na tržovou smlouvu obchodněprávní, řeší věc kladně jmenovitě Cannstein a to všeobecně, stran všech případů cit. zákonem dotčených, s jehož odůvodněním, že zákon ten, jako pozdější norma derogoval ust. čl. 317 obch. zák., však nelze souhlasiti vzhledem k tomu, že jde o normy, jednak platící pouze pro obchody, jednak o obchodech ničeho nestanovící —, spec. pak pro tržovou smlouvu obchodněprávní uzavřenou mezi manžely Staub-Pisko z důvodu, že ustanovení cit. zák. z r. 1871, jež je povahy materiální, nebylo dotčeno ust. čl. 317 o formě sjednání smluv. Podle Hermanna-Otavského třeba v otázce aplikace zák. z r. 1871 i na obchody uvážiti, zda forma notářského aktu má chrániti zájmy, jež převážují zájmy, sledované zásadou volnosti formy ve smyslu čl. 317 obch. zák.; srov. cit. spis »O obchodech«, str. 64. Podle našeho soudu je uvedený předpoklad dán při obchodně-právní tržové smlouvě, uzavírané mezi manžely.)

(Příště pokrač.)

Dr. Vavrouch:

Jazykové směrnice notářské.

Audiatur et altera pars.

(Pokračování.)

Oproti klasifikacím Dra Čulíka stavím následovně důkaz o zákonnosti svých jazykových směrnic.

Mé směrnice řeší (pominu-li drobnost s § 12. not. ř.) jen jazykovou stránku notářských listin.

Jazykový zákon a jazykové nařízení zformovaly styk úřadu a strany pro svou potřebu v jisté typy, při čemž pro každý z nich je stanoveno jiné právo jazykové. Pro notářskou činnost dle § 1. not. ř. mohou z těchto typů přijíti v úvahu jen

- »podání«
- »projednání«
- »vyřízení«.

Poněvadž pak jde o otázku, jak se mají sepisovati notářské listiny, bude vlastně rozhodujícím písemný tvar těchto typů, tudíž dle terminologie jazykového nařízení zápisy o nich (protokoly).

»Projednání« (§ 2. odst. 5. jaz. zák.) neb »jednání« (čl. 8., 9., 24., 37., 38. jaz. nař.) není v těchto právních předpisech definováno; dle přirozeného smyslu slov znamená ústní souvislou společníst úřadu a strany.

Jakým jazykem mají býti protokoly o menšinovém jednání sepisovány, řeší jazykové nařízení ve čl. 24. odst. 1. (odst. 2. téhož článku týká se případu výjimečného, když totiž jedná několik stran různého jazyka).

Tento první odstavec praví, že výpověď má býti do zápisu zapsána v jazyku vypovídající strany — mlčí však o tom, v jakém jazyku má býti zhotoven ostatní obsah protokolu (tedy jmenovitě úvodní a závěrečné formality). A tak se stala tato otázka velmi spornou.

Vysloven byl názor, že tato část protokolu má býti sepsána jazykem státním a odůvodňuje se to takto:

menšinové úřadování jest výjimkou, výjimky dlužno striktně vykládati. Proto platí všude, kde není menšinové úřadování výslovně dopuštěno, jazyk státní.

Proti tomuto názoru mám následující námitky:

stará interpretační řehole »*exceptiones sunt stricte interpretandae*« neznamená, že pro výjimky platí pouze výklad slovní. I výjimka jest právním pravidlem a platí proto pro ni všechny prostředky interpretační (§§ 6. a 7. obč. z.).

Nutno proto všestrannou interpretací dosah výjimky určit a pak ovšem za jejími hranicemi přiznat vládu zásady všeobecné.

In concreto poukazují na následující momenty, významné pro výklad odstavce prvního čl. 24. jaz. nař.:

1. menšinová výhoda § 2. odst. 2. jaz. zák. platí nejen pro písemný, ale i pro ústní styk (viz Dr. Weyr Právo Státní str. 345). Když při ústním styku je potřeba sepsat se stranou protokol o jejím přednesení, je tento protokol nutným doplňkem a tudíž integrující součástí tohoto ústního styku. Nebyla by straně dopřána plná míra jejího menšinového práva, kdyby se musela podrobiti, třeba jen částečně, jazyku nemenšinovému súčasťněním se na takovém protokolu a jeho podpisováním. Vedoucími myšlenkami jazykového zákona třeba vysvětlovati nejistá místa jazykových nařízení.

2. Když se přijímá celé znění písemného menšinového podání bez jakýchkoliv doplňků v jazyku státním, není věcného důvodu ku odmítání taktéž jen cele menšinově znějícího podání, kteréž strana zhotovila za pomoci úředníka protokolárně. (Čl. 3., 18. d jaz. nař.).

3. Kdyby bylo jazykové nařízení opravdu chtělo zavésti protokoly, jichž část má býti česká, část menšinová, tedy nápadnou novotu, pak by sotva bylo opomenulo takovou novinku výslovně do textu pojmuti a sotva by bylo se rozhodlo přenechatí řešení budoucím interpretačním sporům.

4. Kdyby měl odstavec první čl. 24. jaz. nař. míti ten smysl, že pouze prohlášení menšinové strany samé se má menšinově vepsati do protokolu, ostatně vyhotoveného v jazyku státním, pak by pro takovou myšlenku bylo stačilo úplně znění odstavce druhého samého a odstavec první by byl zbytečný. Ale právě existence prvního odstavce svědčí tomu, že týž má míti svůj osobitý smysl, odchylný od odstavce druhého. Ze srovnání obou odstavců plyne, že to, co takto osobitým, z druhého odstavce nevysvítajícím býti může, jest jen ona úřední část protokolu (hlavně formality). Poněvadž tato část dle odstavce 2. se píše jazykem státním, nemůže se ona v případech odst. 1. psáti tímtež jazykem, když se má lišit.

Závěr je tedy:

a) dle odstavce 1. celý protokol i se svými úvodními a závěrečnými formulkami se má psáti menšinově — čemuž slovné znění odstavce toho nijak nepřekáží;

b) odstavec 2. tvoří úchytku oproti všeobecnému ustanovení odstavce prvního pro ten případ, že vedle menšinové strany je súčasťněna také strana jazyka státního a tu pak ovšem při konkurenci obou jazyků přiznána jest přednost jazyku státnímu.

Dokládám, že byl učiněn také pokus, tvrzený smysl prvního odstavce (o textu ve státním jazyku) zachrániti rozšířením ustanovení odstavce druhého o protokolu v jazyku státním také na odstavec první. Ale odstavec druhý je zřetelně výjimkou a výjimku nelze prostě rozšiřovati v pravidlo povšechné.

Ostatně všechny pochybnosti zmizí, jakmile si ujasníme pravé místo protokolu v soustavě našeho jazykového práva.

Jako typické formy menšinového úřadování uvádí jazykový zákon v § 2. pouze podání, vyřízení a projednání; o protokolech ani se nezmiňuje. Jazykové nařízení toto rozlišování přejímá, netvoří z protokolů samostatného typu a jedná o nich jen zcela kasuisticky ve čl. 22. a 24. (zápis podání ve výjimečném případě, projednávání).

Nemáme v jazykovém nařízení pro menšinové úřadování žádné normy pro zápis normálního »podání«, ani pro zápis o »vyřízení«. Z toho je patrné, že naše jazykové právo považuje zápis za pouhou formu a accessorium svých původních typů, jakožto jáder. Accessorium řídí se jazykovým právem svého jádra. Proto:

zápis o »jednání« se má psáti celý menšinově, jeliž se jednání samo vede jen menšinově. (odst. 2. čl. 24. jaz. nař. tvoří zase pro své komplikované poměry výjimku);

(Pokračování.)

SPOLKOVÉ ZPRÁVY.

REFERÁT

o schůzi Spolku čsl. notářů, odbor Praha, v Praze, konané dne 29. března 1930 v restauraci »U Šindelářů«, Praha II., Václavské náměstí číslo 64.

Schůzi zahájil po 7. hodině večerní místopředseda spolku pan notář Křen, který uvítav přítomné omluvil především pana komorního presidenta Dra Čulíka, který schůze nemůže se súčasťnit pro churavost, a předsedu spolku pana notáře Dra Černého, který odejel na dovolenou.

Na to pan předsedající vzpoměl úmrtí pana notáře Dra Johna z Příbrami, jehož činnost jako notáře ocenil vřelými slovy. Památku jeho uctili přítomní povstáním.

Dále pan předsedající notář Křen projevil svoji radost nad tím, že může jménem všech těch, kteří znají pana komorního vicepresidenta notáře Dra Krále, projevit mu nejsrdečnější blahopřání k jeho 50tinám. Slovy plnými přátelství a obdivu ocenil činnost pana vicepresidenta pro stav notářský, a připojil nejsrdečnější přání pevného zdraví pro další léta jeho života. Blahopřání jeho vítáno bylo spontánním, dlouho trvajícím potleskem všech přítomných.

K slovu přihlásil se pan notář Dr. Ponec, který upozornil na to, že nedávno slavil své 60tiny pan místopředseda spolku notář Křen, a učinil mu blahopřejný projev jménem spolku způsobem nanejvýš srdečným. Rovněž i tento projev přijali přítomní s vřelým potleskem.

Na to přistoupil pan předsedající k programu schůze řešení praktických případů. Nutno konstatovati, že schůze byla velmi četně navštívena, a že měli jsme vzácnou příležitost uvítati i pány členy spolku, jichž přítomnost jsme dlouho postrádali. K slovu přihlásil se nejprve pan notář Dr. Svoboda, který přednesl několik velmi zajímavých roz-

hodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech finančních, a to: O dani z obratu (nález z 11. října 1929 č. 18.107), o ohlašovací povinnosti při zřizování společností obchodních (nález z 21. března 1929 č. 5764), o poplatku z rozšíření hypoteky (nález z 14. března 1929 č. 5033), poplatek z uznání dluhu (nález ze dne 31. X. 1929 č. 19264), poplatek při konverzi pohledávek (nález z 29. května 1929 č. 10.671) k formálnímu požadavku §u 2. odst. 3. zákona č. 49/1907 ohledně obsahu dluhopisu není vyhověno zmocněním věřitele v dluhopisu, aby od nového věřitele přijal a kvitoval valutu zápůjčky, ani poznámkou na dlužním úpise napsanou nad jeho nadpisem »poplatková úleva ve věcech konverzních«.*)

O všech těchto nálezech rozvinula se živá debata, jíž zúčastnili se zejména pan Dr. Král a pan Dr. Hůlka.

Pan Dr. Patsch zmínil se o zajímavém rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ohledně poplatku notáře při valné hromadě (nález z 9. listopadu 1929 R v I 3/29 V 9352): předseda dozorčí rady, který pozval notáře k intervenci na valné hromadě ručí za útraty, lhostejno, že společnost neodporovala intervenci, a že notář obrátil se o zaplacení nejprve na společnost, a upozornil dále na nejnovější důležité rozhodnutí ministerstva financí, týkající se odpočitatelnosti odměn jednatelů — společníků ve společnosti s r. o. Tento výnos ministerstva financí je v dnešním čísle Českého Práva uveřejněn.

Debatováno bylo dále o důsledcích §u 12 zákona o dani z obohacení (pan notář Kréma), o notářských útratách za projednání pozůstalosti, přijde-li pozůstalost do konkursu (pan notář Žilka). V debatě uvedeno, že není v zákoně opory proto, aby notářské poplatky měly přednostní pořadí, a že Nejvyšší správní soud před převratem neuznával přednostního pořadí notářských poplatků za projednání pozůstalosti. Pan notář Krajiček proslvil krátkou, ale velmi propracovanou přednáškou o fidejkomisární substituci na níž navázána byla debata, jíž zúčastnilo se několik přítomných pánů.

Pokud jde o otázky stavovské, navrhl p. Dr. Hůlka, aby not. komora učinila kroky, aby notářům byly přidělovány konkursy a vyrovnání.

Schůze, která iak doufáme, uspokojila všechny přítomné, skončena byla o 10. hodině večerní.

*) Některé z těchto rozhodnutí budou uveřejněny v dnešním čísle Českého Práva.

Věstník Spolku čsl. kandidátů notářství.

11. řádná valná hromada Spolku československých kandidátů notářství konala se v Obecním domě v Praze, dne 6. dubna 1930. Účastnilo se jí 38 kolegů s Čech a Moravy.

Po zahájení schůze starostou kol. Drem Janatkou, který dle zachovávaného obyčeje zvolen předsedou valné hromady, a uvítal všechny přítomné, přečteny omluvné dopisy pp. notářů Dra Jaroslava Čulíka, Dra Vodstrčila, Dra Mokrého a Dra Tesaře a z řad kolegů Dra Gregory, Dra Tobka, Dra Tognera a jiných. Z řad pánů notářů súčasťnil se jako host pan notář Dr. Jaroslav Ponec, který pozdravil shromáždění a přál jeho jednání mnoho zdaru, povzbudiv všechny přítomné srdečnými slovy k vytrvalé práci na započaté cestě za dosažením stavovských ideálů.

Na to jmenoval kolega předseda zapisovatelem pro tuto valnou hromadu kol. Ferd. Vojtíka. Na to přikročeno bylo k vyřízení denního pořadu. Před zahájením valné hromady věnoval kolega předseda vřelou posmrtnou vzpomínku zesnulému příznivci příslušníků našeho stavu p. řed. notář. komory pražské Hugo Biliczovi, oceniv jeho zásluhy a jeho přátelské služby, které vždy a ochotně kandidátům notářství prokazoval. Přítomní uctili jeho památku povstáním. Obšírnou zprávu jednatelskou přednesl kol. Vojtík, vylíživ stručně činnost spolku v uplynulém období a dotknuv se zejména činnosti spolku ve věci propočítání vojenských let do praxe notářské, dále otázky, týkající se návrhu na zřízení nových notářských míst, dále referoval o postupu spolku ve věci nového notářského řádu a o ostatní činnosti spolku, která v uplynulém období byla velice čilá. Zpráva jednatelská byla jednomyslně vzata na vědomí a schválena.

Ostatní zprávy za uplynulý správní rok přednesli kolegové pokladník Galuška a kondiční referent Dr. F. Janatka,